

DOMOLJUB

Izhaja vsak
četrtak. —
Cena mu je
K 10.— na
leto. — (Za
Nemčije K
12.—, za
Ameriko in druge tuje države K 14.—)
— Posamezne številke se prodajajo po
30 vinarjev.

Spisal in do-
pisal se po-
šilja: Ured-
ništvo „Do-
moljuba“,
Ljubljana, —
Kopitarjeva

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
: V POUK IN ZABAVO :**

ulica. — Naročila, reklamacije in la-
serali pa: Upravištvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Vseslovenska Ljudska Stranka.

Vseslovenska Ljudska Stranka zastopa veliko večino našega naroda v novi državi. Ker določa cilj in delovanje naši stranki ljudstvo samo, so se dne 16. januarja v Ljubljani zbrali strankini zaupniki, da jim da vodstvo stranke račun od svojega dela in da si določijo nove načrte in smeri za velevažno bodočnost. Ozmimo se tudi v Domoljubu na dosedanje delo naše stranke in na naloge, ki jo čakajo v prihodnosti.

Predvsem red in mir!

Prva in najvažnejša naloga vseh slovenskih strank je skrb za notranji mir in red in za redno prehrano prebivalstva. Prehod iz ene države v drugo je za dotične narode huda preizkušnja. V tistem trenutku, ko se oblast ene države neha in se začne druga, ko se začne narod sam vladati, se pokaže, je-li za samostojno državo zrel ali ne. Če narod ni politično discipliniran (vzgojen) in izšolan, se takoj začne brezvladje (anarhija), nova oblast je brez moči. To vidimo še danes na Ruskem, kjer so se vršili hudi državljanski boji in kjer boljševiki, ki so v manjšini, še vedno vladajo nad velikansko večino. Prav to se je pokazalo tudi na Nemškem v Berlinu, kjer so se hoteli najbolj revolucionarni socialni demokratje, takozvani špartakovci, polastiti vlade; spoprijeli so se z zmernimi socialisti in po berlinskih ulicah je tekla socialnodemokratska kri. Pri nas se je prehod izvršil popolnoma mirno, dasi je prišel popolnoma nepričakovano in nismo bili pravzaprav nič pripravljeni.

To nam pa ni v čast.

Prve dni naše samostojnosti se je naše ljudstvo sijajno držalo. V novejšem času pa so se pri nas zgodile stvari, ki nam niso v čast. Povejmo to odkrito! Mnogo jih je med nami, ki se obnašajo, kakor bi bili sami na svetu in nad celim svetom gospodarji. So ljudje, ki zabavljajo čez vlado, čez duhovnike, čez Jugoslavijo, kratko, nič jim ni všeč. Dogajajo se celo drzne tatvine, umori in ropi. Ljudi se polašča neka besnost v pijančevanju in uživanju, da mora biti vsakega poštenega Slovenca sram in strah za prihodnost. Ljudje božji, kam bomo prišli, če bo šlo tako naprej? Če bomo tako naprej delali, če bomo samo čez »larje« in Jugoslavijo zabavljali, zraven pa pijančevali in plesali noč in dan, tedaj bo-

mo prav kmalu uničili sebe in Jugoslavijo, smejoči dediči bodo Nemci in Lah, naši potomci, ki jim bomo zapustili revščino in sužnost, nas bodo pa kleli. Slovenci vseh strank in naziranj in stanov! Zabavljanje, pijančevanje, boljševizem je naša moralna, gospodarska in narodna smrt. Proč z vsem tem, kar nas sramoti in ponižuje pred nami in pred svetom!

Kdo je najhujši naš sovražnik?

Kdor samo zabavlja, ko ne ve, zakaj, kdor širi razburljive govorice, kdor se upira vladnim odredbam, ta odpira našim sovražnikom vrata v Jugoslavijo, ta je hujši sovražnik Jugoslavije kakor Lah in Nemec. Jugoslavijo bomo v tem najnevarnejšem času rešili le, če se vse stranke v požrtvovalnem delu in edinstvi oklenemo svoje narodne vlade in ji brezpogojno zapramo. Vsakemu posebej pa nobena vlada ne more ustreči, zlasti pa ne v teh težkih časih. Teh hudih časov pa ni kriva ne sedanja naša vlada, ne Jugoslavija, ampak stara Avstrija.

Kakšna je Narodna vlada?

Narodna vlada v Ljubljani bi morala biti sestavljena po večini iz moč naše stranke, ker je to največja stranka. Toda naši stranki ni šlo nikoli za nadvlado, nje-no prvo načelo je bilo vedno: Narodna sloga in edinstvo vseh slovenskih strank nasproti zunanjim sovražnikom, korist ljudstva doma. Teža načela se je Vseslovenska Ljudska Stranka držala tudi v tem tako odločilnem času pri sestavi nove vlade v Ljubljani. Da bi vsaka slovenska stranka priložilo postaviti svoje najboljše moči v službo pri zgradbi naše nove domovine, so vse tri slovenske stranke v novi narodni vladi zastopane po enakem številu moč. Vsaka stranka ima v vladi dva zastopnika; poleg tega je tudi predsednik vzet iz naše stranke.

Načrt za prihodnost.

Zveza (koalicija) vseh sloven. strank v vladi ima ta-le načrt (program): Neutrudno delo za osvoboditev zasedenih delov Kranjske, Goriške, Trsta in Istre in osvoboditev naše zemlje na Koroškem, Štajerskem in Ogrskem. Vzdrževanje reda in miru v državi. Utrditev (konsolidacija) države SHS na zunaj in znotraj. Redna prehrana ljudstva. Vlada bo podpirala strem-ljenje, da se iz države SHS stvori čimprej resnična narodno-gospodarska enota, da se odpravijo izrodki vojnega gospodarstva in bo najodločneje nastopala proti oderuštvi

v vsaki obliki. Vpelje naj se splošna in enaka volivna pravica za vsa zastopstva, tudi za ženske. Odpravijo naj se vse socialne krivice.

Zato pa še nismo »vsi eno«.

Za izvršitev tega obširnega programa deluje Vseslovenska Ljudska Stranka skupno z obema drugima strankama. S tem pa nikakor ni rečeno, da smo zdaj vsi eno, da ni več strank. Domačega boja med strankami res nimamo več in si ga tudi zana-prej ne želimo. Stranke pa bodo tudi na-prej ostale ločene, vsaka ima sama za-se svoj poseben program, vsaka svoje pristaše, vsaka svoje časopisje. Vseslovenska Ljudska Stranka je postavila delo za svoj narod na globoko vse obsegajočo podlago katoliške vere, zato ji v tem delu poma-gajo tudi duhovniki kot svobodni državljani in prav ta verska podlaga in sodelo-vanje duhovništva je stranko dvignilo do te moči in ugleda, ki ga uživa doma pri ljudstvu in izven meja Slovenije. Tako je prav, tako naj bo tudi v bodoče, le v edi-nem in složenem delu je moč stranke. Obe drugi stranki, jugoslovan-ska demokratska (prej narodno-napredna ali liberalna) in socialno-demokratska stranka, sta postavili svoje delo za sloven-ski narod na brezversko podlago. To mo-ramo povedati zaradi jasnosti, naši pristaši naj se tega zavedajo in naj nevedneže v tem oziru pouče. Zvest strankar ne me-njuje svojega prepričanja čez noč, bere le časopisje svoje stranke in podpira le svojo stranko. Kdor je značajan strankar, ne pravi: »E, saj je vse eno, ali sem na to stran, ali na ono. Kdor tako govori, ta ka-že, da nima nobene razsodnosti.

Za kmeta in delavca.

Slovenska Ljudska Stranka bo tudi naprej ostala, kakor je bila, kmetiska in delavska stranka. Kmetški in delavski stan, to je jedro našega ljudstva. Med kmetškim in delavskim stanom ne more biti boja, če vlada pravičnost; boj med stanovi more ustaviti samo krščanska pravičnost, vsem stanovom more biti pravična samo stran-ka, ki je postavila svoj program na večna, neomajna krščanska načela.

Ljudska stranka po celi Jugoslaviji.

Zato bo naša stranka stopila v ožjo zvezo z enakomiselnimi brati Hrvati in Srbi.

Slovenski kmet in delavec ponujata danes svojo roko sta-novskemu bratu na Hrvatskem

v Bosni in Hercegovini ter v Srbiji za skupno delo. Slovenski, hrvaški in srbski kmet in delavec se bodo našli na podlagi istih krščanskih načel in ljubezni do skupne domovine. Zavest skupnosti med njimi bo najmočnejša vez, najzanesljivejša poročstvo za nerazdeljivost, za enotnost in skupnost jugoslovanskega naroda in jugoslovanske države.

V. L. S. zboruje.

Čez tisoč naših zaupnikov se je zbralo v četrtek, dne 16. t. m. v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani, da presodijo delo V. L. S. in ji dajo za bodočnost smeri. V resnici moramo biti na te shode naših zaupnikov vedno bolj ponosni. Sami zreli možje so, ki so posebno tekom dolgotrajne vojske veliko pretrpeli, pa si tudi veliko skušenj pridobili, možje, ki znajo prav presojati ves položaj, možje, ki ne zamolče napak, ki so se zgodile, pa tudi priznavajo v polni meri zasluge, ki si jih je Vseslov. Ljudska Stranka ravno v zadnjem času pridobila, da se je vratolomni državni preobrat izvršil pri nas tako mirno, medtem ko se v disciplinirani Nemčiji teče kri med brati. To so možje, ki v polni meri uvidevajo, da bo le s skupnim in složnim delom mogoče odstraniti velikansko grobljo blata in smradu, ki ga je pustila stara Avstrija, ne pa s prekrižanimi rokami stati pred grobljo in samo zabavljati, ali pa samo oddaleč s palico brskati po groblji, da le še bolj smrdi.

Posebno smo bili veseli, ko so možje tako odločno nastopili za to, da se za vsako ceno vzdržita red in mir in da se vse, kar ta red krši (krivično razdeljene podpore, nepotrebni dopusti itd.) skuša odpraviti.

Veseli smo, ko smo slišali na tem zboru može govoriti in se živahno udeleževati debata. Tako včasih ni bilo; res demokratični duh je zavel v našo stranko in tako naj tudi ostane.

DR. KOROŠEC GOVORI:

Shod je otvoril načelnik Vseslovenske Ljudske Stranke, ministrski podpredsednik dr. Korošec. Najprvo je povdarjal, da je nicer naše veselje, da smo prišli do svoje države, veliko, a ne brez kaplje grenkega pelina. Usiljivi Lah ima zaseden velik del naše zemlje, muči naše ljudi, otrokom ne pusti šole, zatira vsak dih svobode. Italijan ni nikdar zmagal, umakniti se je moral za Piavo in bi tamkaj ostal, ko bi drugi ne bili razbili Avstrije, predvsem njeni lastni narodi. Šele, ko je Avstrija bila v kose razbita in njena armada, šele tedaj je imel trahopetni in požrešni Lah toliko korajžje, da je padel po pripravljenem plenu, za katerega ni prav nič naredil. Naše trdno upanje pa je, da na mirovni konferenci zmagajo Wilsonova načela. »Ako se nam ugrabi Goriška in Trst, potem naši odposlanci na konferenci niso upravičeni podpisati miru, potem je njihova edina naloga, da pridejo takoj domov ter nam pomagajo

organizirati mogočno iredentistično gibanje, ki Italiji ne bo dalo ne noč ne dan mirno spati in počivati. Goriška in Trst sta kri od naše krvi, in kje ste videli narod ali človeka, ki bi prodajal svojo lastno kri.

Koroška je naša.

Tudi Koroška nas boli, toda glede končne ureditve koroških meja nimamo strahu. Grdo je le, da dunajska vlada na eni strani izjavlja, da s koroškimi nemškimi itolpami nima nič opraviti, na drugi strani pa je dokazano, da se koroških bojov proti nam udeležujejo tudi dunajske čete.

Red in mir v notranjosti

Je pa druga velika skrb naše mlade države. Brez reda ni držav, ni življenja, je nesreča za posamezne in celoto. »Vsak, kdor sedaj dela na nered, kdor hujska na nemire, kdor rovari proti obstoječim oblastim, on je sovražnik naše mlade, še nedograjene Jugoslavije.

Dalje razvija govornik program Narodne vlade v Ljubljani. Posamezne točke dobiš v današnjem uvodnem članku.

Mogočna Vseslovenska Ljudska Stranka.

Vseslovenska Ljudska Stranka ne bo pustila v nemar onih načel, s katerimi misli, razlikujoč se od drugih strank, ravno specifično ona koristiti svojemu narodu in v njem zastopanim stanovom. Noben stan ni izključen iz doma V. L. S., vsi stanovi so vabljeni in oskrbljeni pod njeno streho. Toda najštevilnejša stanova, ki se zbirata pod njenim okriljem, sta kmetijski stan in delavski stan, in zato se nam zdi umestno ravno tema dvema stanovoma posvečati svojo posebno pozornost.

Delavski stan ima v naši stranki svojo posebno strokovno organizacijo ter v političnem oziru važno sodoledujočo besedo. Za kmetijski stan smo v naši stranki ustvarili mogočne politične, kulturne in gospodarske organizacije. Naše Kmetске Zveze, naša Kršč. Soc. Zveza in naša Zadružna Zveza so za to trditve nespodbitni dokazi. Lahko si laskamo, da niti v bivši državi niti v naši sedanjí državi ne more nobena druga stranka pokazati na enako organizatorično delo v prid in korist kmetškemu stanu, kakor ravno V. L. S. Na tej poti stranka ne bo omahovala, ne bo popustila, ampak se v domovini, ki je sedaj zrzes vsa naša, vrgla z novo silo in podvojenim veseljem na delo. V vsej stranki gori slej kakor prej samoljubna želja: V skrbi za kmetijski stan moramo prednjačiti vsem drugim strankam, v tem oziru hočemo in moramo biti nedosegljivi.

Jugoslovanska ljudska stranka.

Dr. Korošec izraža slednjič upanje, da se bomo tudi s hrvaškim in srbskim kmetom našli v skupnem, smotrenem delu, v skupni organizaciji: mogočni Jugoslovanski ljudski stranki.

Zastopnik goriških Slovencev.

Dr. Fon je nato izrazil dr. Korošcu zahvalo, da se je spomnil Goriške in za njegovo neomajno voljo, da tudi solnčno Goriško iztrgamo iz sovražnih krempljev,

Trnjeva pot naše vlade.

Nato je govoril predsednik ljubljanske vlade dr. Brejc o naših težavah in naših nalogah. Takole je govoril:

Eno raznim zabavljajem in hujskačem.

Ker je bilo doslej že toliko zabavljanja v naši deželi na našo novo vlado kot še nikdar poprej, hočem izpregovoriti par besed o njej. Zabavljati je jako lahko. Danes je vse nezadovoljno, tudi jaz, najbolj zaradi tega, ker bom moral še nadalje ostati v vladi. Prej so imeli vsi pravico, zabavljati na vlado, ki je bila tujerodna in nam sovražna. A danes se šestokrat več zabavlja na Narodno vlado kot pa prej na nemško vlado, dasi ima vedno najboljšo voljo. Sedanja vlada je prevzela svoje težke posle v onih trenutkih, ko se se valile množice tujega vojaštva preko naše dežele. Ako bi Narodna vlada ne bila ničesar drugega dosegla, kot samo to, da je te množice odvrnila, da niso požigale naših domov in prelivale naše krvi, je popolnoma opravičena. Boriti se imamo z velikanskimi notranjimi težkočami. Mi moramo vse na novo urediti. Prevzeli smo vse deželne agende prej razcepljenih slovenskih dežel in državne vlade. Te različne kose smo morali združiti, kar ni lahko delo in kar vam lahko potrdi vsak krojač, ki mora iz več kosov starih sukenj napraviti novo. Mi nikakor ne moremo trenutno odpraviti vseh krivice, ki jih je storila v stoletjih prejšnja nemška vlada. Po možnosti pa je storila ta vlada vse, in celo več, kot bi pa mogla kaka druga tuja vlada na istem mestu. So ljudje, ki hočejo v kalnem ribariti, ki ne iščejo skupnih koristi, ampak iščejo le koristi za svoje žepce. (Pritrjevanje.) Zabavljati je lahko, a kako bolje narediti, nam ni še nihče svetoval. Povejte to, ako nečete delovati proti avtoriteti Narodne vlade.

Peskovi »Jugoslaviji« na ušesa.

Ako pa hočete pokopati avtoriteto, potem pustite vladati g. Peska za »Jugoslavijo«. (Odobranje.) Videli bomo, kake čudeže bo on naredil v dveh mesecih. Če so se kake napake zgodile, se bodo popravile. In napake se bodo popravile, ako boste podpirali vlado v njenih stremljenjih. (Pritrjevanje.)

Po boljševikih dsi.

Ako pa hočemo vršiti smotreno delo, moramo preprečiti že omenjeno zabavljanje, ki diši po boljševizmu. Godi se nam kakor muham, ki jih je popoldansko zimsko solnce zbudilo k življenju, da potem na večer zopet omagajo. Vse brenči, vse se veseli svobode, pa nikdo ne ve, kaj je svoboda. Razlaga se popolnoma enostransko, kot last posameznika, ki pa bližnjiku ne gre. Mi moramo svoje mišljenje glede svobode revidirati v toliko, da vemo, da se svoboda in red ne izključujeta, da se izpopolnjujeta. Svoboda brez reda je anarhija. Na drugi strani pa je red brez svobode podoben človeku brez duše. Najprej nam torej treba sklada med svobodo in redom. Za red skrbeti pa je v prvi vrsti poklicna vlada, kajti brez vlade še nobenega reda da bilo ni. Treba je zato vzajemnega dela,

da se vsak pojav boljševizma zatre že takoj v kali. — Ta boljševizem se je namreč že močno raznesel tudi po deželi; doslej so bili le posamezni pojavi. Doslej se jih je posrečilo odpraviti, dolžnost nove vlade pa bo, z železno roko zadušiti vsako tako gibanje. Pri tem pa morajo vlado podirati vsi, kajti sama z orožniki ne bo dosegla nič. To je dolžnost vseh dobrosmiselnih, na katere vlada apelira, ako hočete, da be branila vašo čast, vaše imetje in vaše življenje. (Odobranje.)

Roko proč od naše zemlje!

Kakor je že omenil naš načelnik, stoji na čelu našega programa zahteva po nedotakljivosti naše slovenske materske zemlje. Mi moramo vse storiti, da ne izgubimo niti Trsta, niti Goriške, niti Celovca, niti Beljaka. Zlasti drag nam je Trst, ker vemo, da nam je Trst ključ za zunanji svet. Brez Trsta bi bili kakor omtirveni, kakor ohromeli. Tudi Gorice ne moremo pogrešati, ker se je ravno v tej vojski izkazala kot najboljša obrambna točka. Ne moremo pogrešati teh krajev, ker živi tam najboljši del našega naroda, ki je imel od nekdaj stike z zunanjim svetom in ki ga ravno, zato potrebujemo. V te kraje se je pripodil naš tisočletni sovražnik. Prišel je samo vsled prenegljenih obljub svojih prijateljev, ki so mu nekaj obljubili, česar ne bi smeli. (Odobranje.)

Kar se tiče Koroške, moramo vedeti, da je ne smemo dati za nobeno ceno. Danes se morajo tudi koroški Slovenci osvoboditi, če ne so izgubljeni za naš narod, da jih nikdar več ne bomo mogli rešiti. (Odobranje.)

Hočemo s Hrvati pri isti mizi jesti.

Eden najglavnejših vzrokov nezadovoljstva je ta, ker prehrana ni taka, kot si jo je ljudstvo želelo in kot jo potrebuje. Mi smo zaenkrat morali delati s tistim aparatom naprej, ki smo ga prevzeli od stare Avstrije. Toda povdariti moram, da se nam znatno boljše godi kot se pa prebivalcem dežel Nemške Avstrije. Lakote ne bomo trpeli in gotovo je, da bomo prestali do prihodnje letine. Ako pa hočemo izboljšati sedanje prehranjevalne razmere, potem se morajo razmere popolnoma izpremeniti. **Hrvatska mora pomagati!** Pomoč mora priti, vsekakor pa iz Hrvatske, kjer je živeža ogromno nakopičenega. Sedaj pač vidimo, da železnice slabo funkcionirajo, a ljudje da nočejo delati. Dualizem pa, ki danes obstoja med Slovensko in Hrvatsko, se mora odstraniti na vsak način! Mi živimo danes napram Hrvatski v istih razmerah kot je prej stara Avstrija z Mažarsko. Prej smo imeli eno državo, pa so Mažari odirali Avstrijo kakor nas danes hrvatski ljudje. Ako imamo skupno streho, moramo imeti skupno mizo. (Pritrjevanje.) Mi hočemo imeti bratstvo ne samo v frazah in besedah, ampak tudi v dejanjih. Tako bomo najbolje utrdili našo državo tudi na zunanje. Tukaj je potrebno, da se pokaže edinost, da se izvajajo vse posledice, ki jih zahteva nujnost trenutka.

Požrešnost na vrhu.

V občini ni samo župan kriv, ako ni vse v redu. Sami se morate pobrigati, ako

imate kaj grajati. To je krščanska pravičnost. — V sedanjih razmerah se je lotila celega sveta požrešnost. Vsakdo hoče imeti stotisoče in milijone. Ljudje so izgubili merilo za pravilno presojanje vrednosti. Čimbolj pa se večja kup papirnatega denarja, tembolj pada kurz. (Pritrjevanje.)

Volitve naj bodo demokratične.

Vlada pa mora misliti tudi na druge reči, ki niso samo od danes do jutri. To so predvsem politične pravice. Pripravljati je treba za prihajajoče volitve, ki morajo biti res demokratične in se morajo vršiti po proporciji. Pravična je zahteva, da tudi oni, ki so bili izključeni dosedaj, pridejo do političnih pravic. Misliti pa bo pri tem tudi treba na naše ženske. One so bile tiste, ki so nam branile naše družine in domove. Zato gre tudi njim volilna pravica. Važno je zlasti to, da se vrše volitve v zakonodajno zastopstvo na proporcionalni podlagi, ker tako pride do besede tudi manjšina. Pravičnost bo morala biti podlaga vsemu našemu javnemu življenju.

Svobode zborovanja in združevanje si ne damo vzeti.

Treba je, da se zasigura svobodno združevanje in svobodno zborovanje. Kaj nam pomagajo politične pravice, ako pa se ne moremo svobodno porazgovoriti o svojih potrebah. V tem pogledu so se dogodili v nekaterih krajih dogodki, ki jih je treba z vso odločnostjo obsojati. Omenjam samo shod v št. Jerneju. Če smo svobodni, potem moramo si tudi dovoliti drug drugemu svobodo. Če se gotovi ljudje shodov ne morejo udeleževati dostojno, naj jih pa prirejajo sami zase. Ako je svoboda, je svoboda za vse. Mi smo kot najmočnejša stranka dali sedaj večino iz rok, samo da bi omogočili, da bi danes v najresnejšem trenutku mogli delati z drugimi skupno za skupne interese. Imeli smo pri prejšnjih volitvah nad 60 odstotkov vseh volilcev, a bomo sedaj v ljubljanski Narodni vladi ravno tako zastopani, kot druge stranke. Ker hočemo delati za skupne interese, ker je domovina v nevarnosti, naj pridejo vsi dobro misleči na krov. (Burno odobranje.)

O PREUREDITVI NAŠE STRANKE.

je nadalje govoril prof. Bogumil Remec, ki je povdarjal, da so se razmere temeljito izpremenile in da se mora temu primerno tudi stranka preurediti predvsem v tem smislu, da bo kolikor mogoče svoje delovanje lahko raztegnila po vsem jugoslovanskem jugu. Predlagal je v ta namen sledečo resolucijo:

Zbor naroča načelstvu, naj stopi v stik s hrvatskimi in srbskimi sorodnimi strankami radi združenja, oziroma vzajemnega delovanja in potem sestavi načrt reorganizacije in pravilnik.

Načelstvo V. L. S.

Nato je bil izvoljen soglasno načelnikom V. L. S. ministrski podpredsednik dr. Anton Korošec, podpredsednikom pa prof. Bogumil Remec, kmetovalec Ivan Brodar, obrtnik Ivan Ogrin in delavski zastopnik Jos. Gostinčar. Dokler se bo moral dr. Ant. Korošec kot minister muditi v Belgradu, ga

bo doma nadomestoval pri vodstvu stranke Bog. Remec.

Volitve v državno in pokrajinsko veče.

Slovenci bodo imeli v državnem veču 38 zastopnikov, od teh V. L. S. 20, J. D. S. 12 in soc. dem. stranka 6. V. L. S. imenuje v državno veče za Trst 1, za Goriško 2, Koroško 2, Kranjsko 7, Štajersko 7, za Prekmurje 1 zastopnika.

V državno veče so bili imenovani iz Kranjskega na predlog g. Cvenklja:

Josip Pogačnik, namestnik Bog. Remec; dr. Lovro Pogačnik, namestnik profesor Anton Sušnik; Josip Gostinčar, namestnik Ivan Krivec; Ivan Štrcin, namestnik Ivan Brodar; dr. Schaubach (sodnik v Črnomlju), namestnik dr. Mohorič. Sedmega zastopnika imenuje eksekutiva.

Pokrajinski zbor v Ljubljani bo imel 90 zastopnikov iz celega slovenskega ozemlja, in sicer jih bo imela V. L. S. 47, J. D. S. 27, socialisti 14 in Trst 2. V. L. S. imenuje za Goriško 4, za Koroško 4, za Kranjsko 19, za Štajersko 19, za Prekmurje 1.

V pokrajinski zbor so se za Kranjsko imenovali: dr. Brejč, namestnik dr. Mohorič; G. Golja, namestnik dr. Jež; nadučitelj Fr. Silvester (kot zastopnik postojnskega okraja), namestnik Janko Grad, šolski nadzornik v Novem mestu; prelat Andrej Kalan, namestnik profesor Sušnik; Ivan Krivec, namestnik Jos. Gostinčar; Bog. Remec, namestnik ing. Remec; dr. Jerič, namestnik Josip Piro. — Ostalih 11 članov določijo zaupniki na posebnih zborovanjih v 11 okrajnih glavarstvih tekom 14 dni.

Vseslovenska Ljudska Stranka na Štajerskem

je zborovala isti dan v Celju. Bilo je navzočih čez 300 najodličnejših zaupnikov iz cele slovenske Štajerske in iz Prekmurja. Poročala sta dr. Hohnjec in dr. Verstovšek. Izvolili so zastopnike v drž. veče in sicer: dr. Korošec, dr. Hohnjec, dr. Jankovič, Ivan Roškar, prof. Vesenjak, Anton Turnšek in Fr. Pišek. V pokrajinsko veče v Ljubljani pa so bili imenovani: dr. Hohnjec, dr. Verstovšek, dr. Jankovič, Franc Pišek, dr. Benkovič, Ivan Roškar, Anton Meško, Peter Novak, Jakob Vrečko, Josip Ozmeč, dr. Bratkovič, dr. Leskovar, učitelj Levstih, urednik Žebot, Ivan Zupan (rudar v Trbovljah), nadrevizor Pušenjak, Fr. Gomilšek, Mihael Brenčič in Martin Koren.

Končno so bile sprejete resolucije proti postopanju Italijanov na naši zemlji in proti nemškim tolovajstvom na Koroškem.

RAZGLAS.

Po deželi se še nahajajo nekateri vpoklicanci letnikov 1895—1899, ki se niso odzvali pozivu. Dotičniki se bodo s silo pritirali v vojaško službo ter bodo kot ubežniki najstrožje kaznovani po vojnih postavah.

Strogo bodo kaznovani tudi oni, ki dajejo tem ubežnikom potuho s tem, da jih imajo v službi, jih hranijo, skrivajo ali jim prigovarjajo, naj ne odrinejo v vojaško službo.

Vojno dopolnilno poveljstvo Ljubljana.

Krajevnim odborom S. L. S.

Vsled sklepa zbora zaupnikov V. L. S. z dne 16. t. m. v Ljubljani vabi načelstvo V. L. S. krajevne odbore in načelstva kmečkih zvez na zborovanje, da izvolijo po enega odposlanca in njegovega namestnika v Pokrajinsko veče.

Na istem zboru bodo volili načelniki krajevnih odborov vsakega sodnega okraja po dva člana v vodstvo SLS.

Zbero naj se za glavarstvo: žrnomaško v Črnomlju v nedeljo,

26. januarja 1919 ob 8. uri v šoli.

kamniško v Domžalah v ponedeljek,

27. januarja 1919, ob 2. uri popoldne v Društvenem domu;

kočevsko v Ribnici v nedeljo, 26. januarja 1919, ob 3. uri popoldne v Društvenem domu;

kranjsko v Kranju v ponedeljek, 27. januarja 1919, ob 11. uri dopoldne v Ljudskem domu;

krško v Krškem v sredo, dne 29. januarja 1919, ob 10. uri dopoldne v hotelu Gregorčič;

litjsko v Šmartnem pri Litiji v ponedeljek, 27. januarja 1919, ob 11. uri dopoldne v Društvenem domu;

ljublanske okolice v Ljubljani v nedeljo, 26. januarja 1919, ob 10. uri dopoldne v hotelu »Union«;

lokaško na Blokah v nedeljo, 26. januarja 1919, popoldan po večernicah v Izobraževalnem društvu;

novomeško v Kandiji v ponedeljek, 27. januarja 1919, ob pol 2. uri popoldne v Posojilnici;

radovljiško v Radovljici v ponedeljek, 27. januarja 1919, ob 3. uri popoldne pri Knstetjnu.

Tedenske novice.

Jugoslavija.

Nova ljubljanska vlada sestoji iz sledečih poverjenikov: poverjenstvo za notranje zadeve dr. Golja (S. L. S.), poverjenik za prosveto dr. Vrstovšek (S. L. S.), poverjenstvo za prehodno gospodarstvo dr. Žerjav (J. D. S.), ki je obenem podpredsednik, za pravosodje in finance dr. Ravnihar (J. D. S.), za javna dela Anton Kristan (J. S. D. S.), za socialno skrb Albin Prepeluh (J. S. D. S.), poleg tega je predsednik dr. Brejc (S. L. S.).

Amerikanci v Ljubljani. V Ljubljano sta došla ameriški polkovnik Miles in poročnik King, da proučita jugoslovansko razmerje do sosednjih narodov. To bosta potem poročala mirovni konferenci. Iz Ljubljane sta šla na Bled, kjer ju je ondotno ljudstvo navdušeno in slajno sprejelo. V Ljubljani sta izjavila, da bosta Amerikancem na mirovnem kongresu vse natančno poročala.

Jugoslovanske legije na poti domov. Dne 12. t. m. se je pripeljal v Zagreb I. polk jugoslovanske legije iz Albanije. Polovica častnikov in moštva je Slovencev. Ko pride še en bataljon, pride slovensko moštvo v Ljubljano kot kader narodne armade.

Jugoslovanski legionarji. V Kotor je dospel drugi transport jugoslovanskih legionarjev iz Francije. Transport šteje 1350 mož in so večinoma iz Bosne in Hercegovine.

Novi vladni predsedniki. Belgrajska vlada je imenovala za predsednika dalmatinske vlade dr. Krstija, bosenskohercegovaške vlade Atanazijo Šolc, hrvatske vlade dr. Palečka z naslovom ban. V Ljubljani je kakor znano predsednik dr. Brejc.

Nova ustava Jugoslavije. Ministrski svet je sprejel predlog komisije, da se srbška ustava razširi na ves teritorij kraljevine SHS. Izvoljena je bila komisija treh oseb (dr. Kramer, Trifković in Korač), ki je sestavila gori omejen predlog, katerega je ministrski svet odobril. V kratkem bo proglašena temeljna ustava za vse jugoslovanske kralje. Obsegala bo med drugim ne le politične in državljanske pravice, marveč tudi nekaj načelnih odredb za začasno organizacijo države,

ljudsko zastopstvo, samoupravo ter neodvisnost sodnikov.

Stanje orožnikov v Jugoslaviji se poviša na 10.000 mož.

Vtihadapljanje avstr. bankovcev v Belgrad. Policija je opazila, da se skuša vtihadapiti v Belgrad velike množine avstro-ogrskih bankovcev. Jela je opazovati razne sumljive osebe in večeraj je zajela moža, ki se je pripeljal v Belgrad in imel v suknji, in med prtljago skritih avstrijskih bankovcev za 17.000 K. Ves denar mu je bil zaplenjen na korist državne blagajnice. Detektivom in tistim, ki so pomagali, da se je tihadapca prijelo, je bilo izplačano 8500 K.

Za tiskanje bankovcev je pripravljen v Zagrebu velik tiskarski stroj, ki lahko natisne v desetih urah 300 do 500 tisoč bankovcev.

Potovanje po Jugoslaviji. Belgrajska vlada je odredila, da se more po celi Jugoslaviji potovali brez vsakršnih dokumentov in legitimacij. Izjeme so le v zasedenem ozemlju.

Nemci so napadli na Štajerskem vas Lučane, ki leži ob slovensko-nemški meji. Napad je bil gladko odbit. Grška vlada se sedaj na dolgo in široko opravičuje.

Italijanska intriga. Na mirovni konferenci baje ne bo naša država zastopana kot taka, temveč Srbija posebej. Črna gora posebej, ravno tako Slovenci in Hrvati. S tem upajo Italijani doseči uspeh proti nam. Na vsak način bo boj silno vroč.

Italijanska agitacija proti Srbom v Albaniji vedno bolj narašča. Italijani trošijo denar in živče v najobilnejši meri po Albaniji, da pridobijo Albance zase.

Dr. Korošec francoskim časnika-riem. V Ljubljano sta došla dva francoska časnikarja, da se informirata o jugoslovansko-italijanskem sporu. Sprejel jih je dr. Korošec, ki je popisal tujenje naših ljudi v zasedenem ozemlju ter izrazil željo, da bi ententa ustvarila neko oblast, kamor bi se zatiranci mogli pritožiti.

Wilson proti Italijanom. Wilson je v svojih pogovorih z italijanskimi politiki odklonil italijansko pohlepnost po jugoslovanski zemlji.

Slovenci na mirovni konferenci. Profesorja dr. Slavič in dr. Kovacič iz Maribora sta odpovala na mirovno konferenco v Pariz kot strokovnjaka v štajerski oziroma prekmurski meji.

Grško kraljestvo za Jugoslavijo. Grška država je naznanilo jugoslovanske vlade o ustanovitvi države SHS vzela z največjim veseljem na znanje.

Cigav bo Banat? Banat je velikan-ska žitnica. Jugoslavija ga hoče. Eneti in Rumunija ga hoče. Po razpadu Ogrske sta obe hiteli s svojimi četami, da si ga osvojita, in nastali so krvavi boji. Francozi so naredili konec. Sedaj bo odločila mirovna konferenca. Banat je narodnostno zelo mešan, večina je srbška.

Kralj Nikita rovari. Na srbški bo-žični večer je kakih 100 črnogorskih kmetov, ki so pristali bivšega kralja Nikite, napadli Cetinje, da bi pripomogli Nikiti zopet do prestola. Pa se jim ni posrečilo. Bili so razgnani in deloma aretirani.

Škoda 8 milijard. Škoda, ki jo ima Srbija vsled invazije avstro-ogrskih, nemških in bolgarskih čet, znaša približno 8 milijard.

Živila in blago za Jugoslavijo. Medzavodniška prehranjevalna komisija sporoča, da je ententa poslala za Jugoslavijo sedem velikih ladij, ki so nakupe in raznim blagom. Pet izmed teh ladij je že dospelo v očiščena pristanišča, dočim sta dva še na poti. Velike težkoče povzroča izkrcevanje živil in blaga, ker v teh pristaniščih niso na razpolago potrebne priprave. Vsak dan, ko ladja stoji brezdelno v pristanišču, stane 4000 dolarjev. Na Nemško Avstrijo je poslala ententa samo dve ladiji živil, a še ta živila so določena samo za Dunaj. Živila in blago, določeno za Jugoslavijo, se porazdeli najprej za tiste pokrajine, kjer je največja beda, t. j. za Srbijo, Borno in Hercegovino in Dalmacijo. Potem pridejo na vrsto Slovenija in Hrvaška. Slovenija dobi 460 vagonov

moke, 100 vagonov žita, 20 vagonov soli, 10 vagonov masla, 110 vagonov krompirja in 1000 glav živine.

Iz zasedenega ozemlja.

Italijanska divjost. Slovenec Jakob Krečič je v Trstu zaklical: Trst mora biti svobodno mesto! Živela Jugoslavija! — Za to je dobil dva meseca zapora in 50 lir globe povrh.

Italijanski plakati po Gorškem naznanjajo, da so dolžni vsi bivši avstrijski vojaki služiti sedaj v italijanski armadi, in sicer da bodo vpoklicani oni, ki pripadajo letnikom, ki so sedaj v italijanski armadi pod orožjem.

100 jugoslovanskih železničarskih rodbin v Trstu so vrgli Italijani iz njihovih stanovanj na cesto. — Laska oblast na Reki je odredila, da bo vsakdo, ki bo skušal brez dovoljenja prekršati demarkacijsko črto, kaznovan z ječo 5 let.

18.000 italijanskih vojakov je sedaj na Reki.

Dr. Breclja, ki je bil poverjenik ljubljanske vlade za zdravstvo, so Italijani aretirali in odvedli v prognanstvo. Zapri so ga v ječo za zločinca, kjer je moral ležati na golih deh. Zapri so ga samo zato, ker Italijani pravijo, da je nevaren človek.

Ubogi otroci. Italijani so zapri vse slovenske šole v Trstu. Nad 4000 slovenskih otrok je brez pouka. Poverjenik luž. Remeš in dr. Triller sta naprosila ameriško odposlanstvo za posredovanje.

Italijansko službo božjo so zapovedali uvesti Italijani v školi škola Mohuča.

Bitka na Reki. Na Reki na Adamičevem trgu je prišlo do prave bitke med Italijani z ene in Angleži, Francozi in Američani z druge strani. Govori se, da odidejo Italijani z Reke. Če sedaj jih je mnogo manj kot poprej, a manj kot drugih ententnih vojakov. Angležev in Francozov prihaja vedno več na Reko.

Sežansko učiteljstvo je poslalo ondotnemu italijanskemu komisarju spomenico, v kateri obsojajo italijanski imperalizem in militarizem ter izjavljajo, da so podali zaoblubo jugoslovanski vladi in tej zaoblubi bodo tudi zvesti ostali.

Nova italijanska nastilja. Italijanska oblast je ukazala, da se v vsem zasedenem ozemlju nadomeste vse slovenske občinske štampilje z laškimi in se županom pri-dele novi tiskilji, ki bodo občevali s strankami samo italijansko in nemško. (Cloveku bi kri zavrela.)

Koroške novice.

Nemci so napadli 13. jan. Velikovec, pa so jih naše čete odbile. Mi imamo dr-mriva in sedem ranjenih. — Koroški begunci imajo pravico do enake podpore kot drugi begunci. — Nemške tolpe ple-nijo po Koroškem ter grozijo našim ljudem. Posebno duhovnike, ki stoje v prvi vrsti narodnih voditeljev, so vzeli na pilko. V Branci so med sv. mašo aretirali ondotnega župnika. — Naši letalci so pri koroških bojih vno sodelovali. — Komplot med Italijani in Nemci proti Jugoslaviji je zelo ver-jeten. Italijani naj bi zasedli Jesenice, Nemci Podrožje in tako bi imeli Nemci do Itali-vo direktno železniško zvezo. Zato so Itali-jani že zasedli Rateče, pa se Sbi niso hoteli umakniti. — Koroške tolpe. Dunajska vlada se je izjavila, da se na Koroškem boji-jejo oborožene tolpe, in sicer na svojo lastno pest. — 5000 kron so razpisali nemški divjaki nagrade tistemu, ki ubije župnika Medi-škota. — V Velikovecu so hujskali Nemci in nemškutarji proti Jugoslovanom in se je bilo bati nemirov. Zato so naši nekatere in-ternirali. Pozneje so jih izpustili, ko se je nem-ška vročelnost nekoliko ohladila. Največ-ja hujšakinja Nageleta pa so odpeljali v Ma-ribor. — O nemški grozovitosti na Koroškem je poslala Narodna vlada noto na skupno vlado v Belgrad in na državni urad za zunanje zadeve na Dunaj; zastopnika

češko-slovaške republike na Dunaju je naprosila, naj sporoči to noto tudi ententi. — Bivšega poslanca Grafenauerja in njegovo družino so koroški Nemci naložili na avtomobil in odvedli Bog vé kam. — Nemška nasilstva. Na Koroškem so Nemci zadnji čas nadaljevali svoje že večkrat opisano početje. 8. in 9. januarja so prignali v Celovec več moških z ženskami vred, katere so po deželi bili aretirali. Ljudstvo je tam popolnoma brezpravno. Če se kdo od vlade za take ljudi zavzame, odgovori nemška koroška vlada, da to nikogar ne briga. V St. Jakobu v Rožu so nemški vojaki ubili dva kmeta, očitno samo zato, ker sta se zoperstavljala ropanju. Tudi v Golšovju pri Žibopoljah so nekega kmeta popolnoma zbili. Naše kmete, katerih ne morejo upogniti z grožnjami in s silo, vabijo z obljubami: Koroška bo samostojna republika — tako jim pravijo — in bodo Nemci in Slovenci imeli enake pravice. Te govorice so seveda le agitatorično sredstvo, posebno tudi zato, da bi dosegli čim višjo udeležbo Slovencev pri volitvah.

Pogajanja o premirju na koroški fronti so kontinuirana. Ker se stranki nista mogli zediniti, sta se ponudila ameriška odposlanca, ki sta pogajanjem prisostvovala, da hočeta začasno določiti mejo med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo na Koroškem. Predlog je bil sprejet.

Drobne politične vesti.

Proti volilni dolžnosti so koroški socialni demokrati. Tozadevno predlog v koroški narodni skupščini so obstruirali ter naposled dosegli, da bo tisti, ki ne bo hotel voliti, kaznovan le z 10 K namesto s 500 K, kakor je bilo prvotno predlagano.

Zarota za monarhijo. V Nemški Avstriji jih je še vedno dosti, kateri se ne morejo sprijazniti z republiko. 14. januarja so odkrili v dunajski katedrali zaroto, pri kateri je udeležbenih veliko častnikov. V katedrali so dobili veliko zalogo orožja in municije.

Mažarom se povračuje. Ogrski ministrski predsednik Karoly je tožil nekemu Amerikancu, da jih tlačijo Čehi, Rumuni in Jugoslavi in da je položaj Ogrske neznosen. Ako tega ne bo kmalu konec, bo prišel popoln polom in anarhija. No, no, Mažari vsaj sedaj vedo, kako se je preje nam godilo.

Ukrajinci in Poljaki se še vedno bojujejo med seboj.

Zapadno ukrajinsko republiko so ustanovili Ukrajinci bivše Avstrije. Zasedli so tudi tiste dele Ogrske, kjer prebiva večina Rusinov.

Poljševizem na Češkem. Povsod dviga glavo, tudi v disciplinirani Češki. Napad na ministrskega predsednika dr. Kramarja je bil boljševiškega izvira, in dr. Kramarj pravi, da to ni konec, temveč šele začetek. V Češki Trebovi so aretirali 17 ruskih častnikov, o katerih mislijo, da so boljševiški agenti iz Rusije.

Rumuni so trdi. V Koložvaru, ki ga imajo Rumuni zasedene, je prišli do bojov med Mažari in Rumuni. Rumunski poveljnik je zato dal aretirati madžarskega komisarja za Sedmograško in naložil mestu 900.000 K davka, ki ga morajo plačati v 24 urah.

Vsi Nemci iz Belgije. Belgijska vlada je pognala vse Nemce iz Belgije, 6000 po številu.

Boji v Berlinu so ponehali. Špartakovi — to so nemški boljševiki, ki bi radi tudi v Nemčiji po rusko vladali, so bili popolnoma premagani, veliko je bilo ustreljenih in ujetih, Liebknecht, njihov voditelj je pobegnil, pa so ga kmalu prijeli. Med odgonom je skušal pobegniti, ker se ni hotel na poziv ustavi, so streljali nanj in ga usmrtili.

Mackensen, nemški vojskovodja v Rumuniji, je sedaj zaprt v Belgradu.

V Luksemburgu, državi, ki je med Nemčijo, Francijo in Belgijo, je proglasila manjšina republiko. Doslej je tam vladala 25 letna neomogočna kraljica Marija Adelajda. Zato je kraljica odstopila, namesto nje je zasedla prestol njena sestra Šarlota.

Domače novice.

Naš listek. Za danes smo imeli pripravljen ves posnetek našega listka, pa smo ga radi pomanjkanja prostora morali odložiti za prihodnje število.

Vsaka zavezna Slovenka naj se naroči na edini slovenski ženski list »Slovenka«. Stane celoletno 12 K, polletno 6 K in bo izhajala vsak mesec na 24 strah. Naroča se v Jugoslovanski (Katoliški) tiskarni, v II. nadstropju, Ljubljana. Opozorjamo posebno na to, da »Slovenka« ni ista kot »Slovenska žena«, ki ni naše podjetje.

Ne bodimo šolobarde! Ali si že videl človeka, ki si je s težavo in znojem sezidal novo hišo, potem pa gre, pa jo opljuje in omeče z drekom (po domače povedano) na zunanji in na notranji samo zato, ker ni hiša še z vsem opremljena, da bi se moglo v njej udobno stanovati. Ni še vseh vrat in oken, manjka še oprave, peči še niso postavljene, krog hiše je še vse navlečeno itd. Ti boš rekel, da takega človeka ni, ker vsak človek, ki si se zida hišo, potem dela in se trudi dalje, da jo udobno opremi, toliko časa, da prijetno v njej stanuje in živi ob vročini in mrazu. Pravilo, da ni takega človeka na svetu. Jaz pa pravim, da je to si ti, jugoslovanska čenča in šolobarda, ki si si s trpljenjem sezidal novo državno hišo. Sedaj jo pa obmetuješ s pljuvki in zabavljaš venomer, ker ni še vse tako, da bi se kar vlegel vanjo kakor v pernico in se razbiral v nebeske sanje. Potrpi čenča, treba bo še dela leta in leta, preden bomo mogli v tej po vojski razdeljeni državni hiši vse tako urediti, da bo življenje udobno. Dela bo treba, dela, ne pa samega čenčanja in popivanja kot ti sedaj delaš. Sram te bodi!

Hujskaci. Po deželi, po železnica, po oštarijah najdemo vse polno ljudi, ki nič ne delajo, temveč samo popivajo in zabavljajo ter hujskajo ljudi, zraven pa razširjajo tako neumne čenče, da se je čuditi ljudem, ki jih tako radi poslušajo in verjamejo. Ker izvira to hujskanje veliko od plačanih nemških in italijanskih agentov, da bi v deželi naredili zmedo in nered in da bi potem imeli lahi vrok vdreti na Kranjsko in nas dejati na natezalnico, zato je izdala Narodna vlada odredbo, na podlagi katere bo moglo take hujskace prijeti in vtačniti pod ključ.

Zigossanje bankovcev. Rok za zigossanje bankovcev je podaljšan do vseh tega 2. februarja 1919.

Vrednost zigossanih bankovcev je zrastle. Mažari plačujejo za 100 kron zigossanih bankovcev 105 K nežigossanih. Nemškoavstrijska vlada pa protestira proti zigossanju.

Vsa prehrana v Jugoslaviji pride v roke belgajske vlade. Prav, samo kmalu naj nam pomagajo.

Uniforma jugoslovanskih vojakov bo v kratkem izdelana po enotnem načrtu in potem vpeljana za vse vojsake države SHS. Podobna bo angleški uniformi.

Za begunce. Vseled narobne poverjenosti za narodno brambo se pozivljajo begunci, da najkasneje do 31. januarja t. l. pisмено prijavijo po možnosti vse škode, ki so jim vsled vojne nastale na premoženjih in nepremičninah, kakor tudi vse še neporavnane terjatve napram bivšemu erarju, zlasti terjatve za neplačane rekvizicije in terjatve, ki izvirajo iz vojnopravnega zakona. Prijave naj se pošljejo posredovalnemu uradu za begunce v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38, I. nadst. Pisarna za zasedeno o'zemlje se je osnovala v Ljubljani. Nabira gradivo za mirovno konferenco.

Nove jugoslovanske poštne znamke bodo v najkrajšem času vpeljane.

Mirovna konferenca se je 18. t. m. otvorila. Otvoritveni govor je imel predsednik francoske republike Poizkarc. Za predsednika konference je bil izvoljen francoski ministrski predsednik Klemanso.

Vsi narodni sveti po Sloveniji so razpuščeni. Istotako vse narodne straže. Izvzet je samo ljubljanski Narodni svet.

Vojaške dnevne plače v zaledju so se znižale od 5 K na 2 K na dan. Prav

tako. Le vojski v koroškem in štajerskem vojnem ozemlju dobivajo precejšnjo plačo.

Invalidi. Sedanjí invalidski o'edekel v obrtni šoli se preseljuje v samostojen zavod. Invalidom in slepecem se dovoli mesto dose-danjih prejemkov v znesku 20 vin. na dan dnevna doklada v znesku 1 K, in sicer: 1. onim, ki obiskujejo invalidski pouk (obraz, kmetijski ali trgovski) ali ki so pridržani raz-nom obrtnim mojstrom v uk; 2. onim invalidi-dem, ki se še zdravijo, a so tako ponacjeni, da ne morejo obiskovati invalidske šole. Glede prehrane invalidov se določi, da dobivajo enako hrano kakor zdravi vojaki, vendar pa zdravnik lahko odredi, da dobi ta ali oni bol-niško hrano.

25 vagonov soli za Slovenijo sta iz-postovala v Trstu bivša poverjenika Narodne vlade inženir Kemec in dr. Triller.

Živež za Jugoslavijo. Poverje-nika ljubljanske vlade inženir Kemec in dr. Triller sta šla v Trst pogajati se radi živeža. Italijani so pripravili dati sol, riž, južno sadje, petrolej in testenine. V izmenjo pa za-htevajo stavbenega lesa. Poverjenika sta po-tem tudi obiskala ameriško odposlanstvo, ki je izjavilo, da prihaja iz Amerike sedem par-nikov z živili za Jugoslavijo. Vredna so živila 35 milijonov dolarjev.

Vintgar — državna last. Hra-nilnica v Gorjah, katere last je Vintgar, je po-nudila Narodni vladi v nakup sloviti Vintgar. Narodna vlada bo pred nastopom odposlala v Vintgar komisijo.

V ljubljanskem nemškem gle-dališču se kmalu začne slovenske pred-stave. V narodnem gledališču bi se potem proizvajale le še opere in opere.

697 Nemcev je bilo odpuščenih od poverjenišstva za promet. Od teh je 316 poš-nih uslužbenecov, 241 državnih ter 140 južnih železnicejcev.

Razpust vojaških delavnic. Teko-m 14 dni se razpuste vse vojaške delav-nice, ki so bile na novo ustanovljene po iz-bruhu vojne. V prvi vrsti prideta v poštev vojaški stavbeni urad in vojaška klavnica; pri-drži naj se samo avtomobilska delavnica.

Vsi kinematografi ne poddržijo v korist vojnim invalidom. Tako je prav. Za-kaj bi velikaunske svote, ki jih znosijo ljud-je v kino, zginele v žepu privatnih speku-lantov. Tako ima sedaj kino vsaj eno dobro lastnost, in ta je edina.

Občinski odbori in delavstvo. Narodna vlada je načeloma sklenila to-le: Ob-činski odbori občin, ki jih določi Narodna vla-da, se pooblaste, da poobličejo v občinski za-stop primerno število članov iz delavskih slo-jev. Število teh delavskih zastopnikov določa Narodna vlada.

Kreg. Socialno-demokratski list »Na-prej« in Pesek, izdajatelj liberalnega lista »Ju-goslavija«, se kregata med sabo. »Napej« oči-ta Pesku precej nečednih kupcij; & Pesku presaj trda prede.

Delavcem, ki so delali v Nemčiji, in vsem onim, ki so dobivali kako pokojnino ali rento iz Nemčije! Vsi delavci, ki so bili zapo-sleni pred in med vojno v kakem rudniku ali v drugem podjetju v Nemčiji, imajo tam svoje rodbine brez sredstev in jih niso pustili v Nemčijo, naj zaznajo pisмено poverjeništvu za socialno skrbstvo naslednje podatke: a) Svoje ime, poklic, sedenja bivališča, hje zapo-sleni; b) v katerem kraju v Nemčiji živi nji-hova rodbina (natančno naslov) in število otrok; c) ali ima pokojstvo v Nemčiji; d) lastni zaslužek; e) od česa živi rodbina. Vsi delav-ci, vdove in sirote, ki so dobivali rento ali po-kojnino iz Nemčije in jih sedaj ne dobe več, naj to pisмено naznanijo poverjeništvu za so-cialno skrbstvo v Ljubljani. V naznanilo je po-dati naslednja poiznanila: a) Ime, poklic in bivališče; b) po kom dobe rento ali pokojni-no; c) kdaj je prišla zadnja renta. Naznanilo je priložiti uradno potrjen prepis dekreta, s ka-terim je bila odmerjena renta. Po možnosti je priložiti tudi zadnji odrezek čeka, s katerim so dobili izplačano rento.

Nova postaja želebiš se je otvo-rila s 15. januarjem na kočevski železnici med Ortnekom in Ribnico.

Dražja električna železnica.

Vozni listki ljubljanske cestne železnice se podražje od 1. februarja naprej za 2 vinarja.

Zaupniki S. L. S. iz občine Toplice se zbora zaupnikov S. L. S. niso mogli udeležiti in so zato poslali po svojem županu dr. Perdircu navdušen pozdrav.

Držna lopovščina se je zgodila dne 10. grudnia 1918 na glavni cesti v Šiški. Med 6. in 7. uro zvečer se je peljal Rus IV. Mašin s parom konj iz mesta. V orodju Šiske ga vstavi nek štabni narednik, visoke postave, podolgovatega obraza, v dolgem plašču in še drug narednik, majhen, širokih prs in črnih brk. Zahtevala sta takoj s strogim glasom legitimacijo od voznika. Ko jo ta pokaže, izjavita, da ni veljavna, vržeta Rusa v voza, se vsedeta na voz ter oddirja proti St. Vidu. Rus teče do svojega poveljstva, javi tam zadevo, vzame nato konja rjavca z dvokolesnim vozičkom ter dirja za njima proti St. Vidu. Onkraj St. Vida ju dohiti. A ko ga spoznata, nameri štabni narednik nanj s puško, narednik pa skoči z voza ter mu nastavi bajonet na prsi, ter zahteva, da takoj stopi iz voza. Rus, ki je bil brez orožja, se je udal, nakar je narednik skočil na voz. V diru sta oba lopova podala proti Gorenjski. — Kdor zamore podala o navednem slučaju kako pojasnilo, naj se oglasi pri Vojaškem sodišču SHS v Ljubljani, Poljanska cesta 13, III. nadst., št. 36.

Iz laškega ujetništva sta ušla narednika Makso Dovžan z Dovji in Josip Moravec iz Idrije. Pripovedovala sta o obupnem stanju ujetih jugoslovanskih vojakov. Nima nobenih barak, temveč prebivajo kar v šotorih na goli zemlji. Pod seboj imajo majhen šop slame, na sebi eno odejo. Ko je zapel sneg, so mnogi zmrznili. Kadar gre dež, leže v vodi. Kruha dobivajo 4 vojaki en hleb. — Italijani naj bodo prepričani, da bo tudi nje dosegla božja pravica, kot je Nemce.

Cenzura za pisma se je uvedla radi vojnega razmerja na Koroskem, in sicer za pisma, ki prihajajo iz inozemstva v Slovenijo ali odhajajo. Taka pisma se morajo oddati na pošto odprta in morajo biti opremljena z naslovom pošiljatelja.

Preventivna cenzura za časopise se zopet uvede v območju Narodne vlade v Ljubljani, in sicer samo glede vojaških stvari. Vsi časopisi se bodo morali dati eno uro pred razpošiljanjem pristojni politični oblasti v cenzuro.

Razglas. Razširile so se govorice, da se je pri topniškem polku št. 128 raztrosila in pogubila vsa civilna obleka, ki jo je bilo oddalo moštvo pri mobilizaciji ali prej v hrambo. Povedano bodi torej vsem gori mislečim, da se je res sicer nekaj oblek med selitvijo iz Ljubljane v Celovec, Dunajsko Novo mesto in Maribor porazgubilo, vendar so vsi tozadevni zapiski v redu in bode vsak, ki je oddal obleko v hrambo, dobil ali svojo ali enakovredno tujo obleko. Slično velja tudi za pripadnike razširlega polka št. 106, kar je prevzel topniški polk št. 128 v oskrbo. Pozivljajo se s tem vsi zainteresirani, da nemudoma ali pišejo po svojo obleko ali si pa osebno pridejo po njo v mariborsko topniško vojašnico. Obleke se bodo pošiljale tudi sorodnikom, ako le-tih prošnja potrdijo pristojna županstva. V pisemnih prošnjah naj se navede: šarža, ime, naborni letnik in rojstno leto imetnika obleke. — Topniško poveljstvo SHS v Mariboru.

Prošnje. Kdo kaj ve o Franc Bocu, ki je služil pri 97. pp., 5. komp., v Rumuniji. Pogreša se od 9. avgusta 1917. Sporoči naj se Ceciliji Boc, Hrasnje, p. Moste pri Ljubljani. — Ali je znano komu izmed iz Rusije vračajočih se vojakov kaj od Antona Kandare, ki je bil ujet še meseca februarja leta 1915 na gališkem bojišču ter je služil pri 87. celjskem pešpolku 1. stoltnja. Ranjen je bil ujet in je bil del časa v bolnišnici v Moskvi, potem pa je odšel v Sibirijo in ni več pisal. Ako bi kdo kaj vedel o njem, naj proti nagradi sporoči njegovim staršem. S. Kandare, šmarata 18, pošta Stari trg pri Rakeku, Notranjsko. — Kdo izmed vračajočih se ujetnikov iz Rusije kaj ve o Alojziju Oven. Služil je pri 7. lovskemu bataljonu, ujet je bil leta 1915. v Karpatih in od tam šel v Rusijo. Prosi se, če bi kdo kaj vedel o njem, naj sporoči Mar. Oven,

vas Gabrovka, p. Sv. Križ pri Litiji. Stroški se mu povrnejo. — Kdo kaj ve o Jožetu Zagorcu iz Briljina, p. Novo mesto. Bil je v ruskem ujetništvu, nazadnje v Ekaterinburgu, odkoder je pisal pred pol letom. Sporoči naj se Jožetu Zagorcu, Briljina, p. Novo mesto.

Razne vesti.

Nesreča na morju. Neki francoski parnik je na svoji vožnji po Sredozemskem morju 14. januarja zadel ob mino ter se v štirih minutah potopil. Utonilo je kakih 500 ljudi, večinoma Grkov, Srbov in Rusov. Rešilo se jih je 150.

Bivši cesar Karel nevarno bolan. Bivši cesar Karel je pred enim mesecem nevarno obolen na španski bolezni. Boleden se mu je sedaj opasno poslabšala.

Dunaj preskrbljen z živili. Ententna prehranjevalna komisija je že odpoštovala z Dunaja. Dunaju so do nove žetve zivila zamaknena.

100 milijonov dolarjev za uštev lakote v Evropi zahteva Wilson od ameriškega senata. Wilson pravi, da bo edino to rešilo Evropo boljševizma, in nemirov. Nemara ima Wilson prav.

Cudni socialni demokrati. Na Nemškem vladajo socialni demokrati in vendar je na vodilnih mestih 80 odstotkov judov, ki pri tem dobro žive.

200.000 nemških vojnih ujetnikov bo moralo obnavljati opustošeno Francosko.

Kako je razsajala španska bolezni. »Times« pišejo, da je lansko leto, in sicer v zadnjih dvanajstih tednih umrlo za špansko boleznijo skoraj šest milijonov ljudi. Sodi se, da je bilo v svetovni vojski 20 milijonov mrtvih. V isti dobi, v štirih letih in pol, je umrlo za špansko boleznijo 108 milijonov ljudi. V Indiji sami je umrlo za špansko boleznijo 3 milijone prebivalcev. V Bombayu 5000, Delhi, ki ima 200.000 prebivalcev, je imelo vsak dan 800 mrtvih za omenjeno boleznijo. Puja je izgubil 250.000 ljudi. V Kapskem mestu je izgubilo 2000 otrok starše. Avstralija je morala poslati v Samoa sanitetno ladjo, ker je bilo tamošnjega prebivalstva bolnega 80 odstotkov. Belo prebivalstvo je moralo samo preživljati ali pokopavati uboge domačine. V Novi Zelandiji je prenehalo javno delo. Žrtve v Ameriki so bile grozne, niti v Kanadi ni bilo dosti boljše. V Ontariju in zapadnih pokrajinah je umrlo nič manj nego 108 zdravnikov. Ogromno je število za špansko boleznijo umrlih Indijancev. »Domovina« epidemije, Špansko, je grozno trpela. V Barceloni je umrlo vsak dan po 1200 ljudi. Imenovana epidemija je grozno razsajala tudi na Francoskem, Nemškem in v avstro-ogrski državi.

Izza zadnjih berlinskih bojev. Porazeni Spartakovci so imeli v posloplju socialnodemokratskega lista »Vorwärts« pravcato trdnjavo. V prvi veži je bila napravljena barikada tramov in papirnatih ovojev, za barikado pa strojnica in puške. Polno zabojev municije in ročnih granat je bilo pripravljenih. Dalje so imeli uporabi svoj avtopark. V drugi veži je ležalo mnogo mrtvecev, v tretji veži polno pušk, revolverjev, zabojev in mrtveci med njimi. Imeli so tudi svojega zdravnika. V uredniških prostorih so pa imeli veliko zalogo živeža, orožja in municije. Ravno tako so imeli trdnjavo v posloplju policijskega ravnateljstva. Ker vladne čete niso mogle zavzeti posloplja z inženirskim napadom, so začeli z artiljerijo. Ko so oddali na poslopje 55 strel, so v hiši strelni utihnili. Nato je naskočila infanterija z ročnimi granatami. Spartakovci so se vdali. Izgubili so 42 mrtvih in 30 ranjenih. Spartakovci so sedaj vse razorožili.

Gospodarski del.

Gospodarska obvestila.

NEKAJ KMETOVIH ZAHTEV.

Odbor Kmetске Zveze za kamniški politični okraj je v svoji seji dne 14. januarja 1919 napravil sklepe na Narodno vlado SHS v Ljubljani:

1. Narodni vladi naj se odpošlje vloga s pozivom, katera naj pri klasifikaciji konj, voz in vprege ne gleda na to, da kolikor močnejše veliko izkupi za to blago pri kmetih, pač pa naj pazno gleda na tozadevne mešetarje, četudi kmete, ki to izkoriščajo in delajo zasebne dobičke. Pri kmetovalcih naj se pa cene primerno izenačijo in ne dvigajo.

2. Narodna vlada se naproša, da se blago za uporabo v kmetijskem obratu, to je mali motorji do 6 konjskih sil, bencin-motorji do 6 konjskih sil, slamoorenice, brzoparilniki itd., odproda le neposredno kmetovalcem ali njihovim zadrugam, ne pa trgovcem, da bi take za kmetovalce podraževali, ker kmet je bil že tako v tej vojni najbolj oškodovan.

3. Narodna vlada naj takoj ukrene in naj vse stori, da se čimprej vpelje sladkor, petrolej in sol, na čemer ljudstvo zelo trpi pomankanje in dela ljudi nezadovoljne.

4. Narodna vlada naj takoj ukrene, da se cene vsemu blagu, kar kmet kupuje, primerao znižajo. Kmet je proda vse ceneje, podpore so odpadle, cene pri trgovcih se pa nič ne znižajo. Ljudstvo je v tem oziru popolnoma nezadovoljno.

100 dinarov — 250 kron. Listi poročajo, da je določena cena za en srbski dinar 2 K 50 vin. avstrijskega denarja.

Promet s plemensko živino. Po naredbi poverjenstva za kmetijstvo z dne 30. decembra je promet s plemensko živino in z živino v gospodarske namene v območju Narodne vlade prost; zvažati se sme taka živina samo z dovoljenjem Narodne vlade. Zvečelo se je, da se ta naredba razlaga napačno in da nekatera okrajna glavarstva dovoljujejo v velikem obsegu izvoz živine, ki se izvaža v zasedeno ozemlje preko Reke in Loža. Zato je Narodna vlada sklenila, da se ta naredba ukline in da spada plemenska živina zopet pod Vnovčevalnico za živino.

Delniška družba Triglav. Sanje se v Ljubljani delniška družba Triglav za izdelovanje sadnih konzerv, marmelade in žitne kave. Delnice so po 500 K in jih sprejema Jadranska banka v Ljubljani.

Izvoz živine v zasedeno ozemlje. Uradno poročajo: Iz krajev, ki meje nemarkacijsko črto, oziroma ozemlje, zasedeno od Italijanov, se je dosedaj prodalo že jako veliko število živine, posebno pa goveje živine in prašičev v zasedeno ozemlje. Ker se s tem ogroža splošna preskrba z mesom in se je bati, da bo precej živine zopet deželi odtegnjene, se opozarja prebivalstvo prizadelih krajev o nedopustnosti in kaznivosti take prodaje.

Listek

Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevaža ...

(Dalje.)

Pisar Limpreht je obrnil list in je čital dalje o vzrokih kužne bolezni, ki so: slab, okužen zrak, nezdrava hrana, nečista pijača. Sodnik Hendl je pozabil zapisati prvi in poglavitni vzrok: jezo božjo. Ljudstvo je napeto poslušalo in skoraj ni upalo sopsi, ko je pisar bral o kužnem redu, katerih navodil se je držati, da se obrani te strašne bolezni: stanovanja naj bodo čista in zračna, pazi naj se na živila, zlasti na meso in ribe, voda naj se vselej prekuha, preden se zavziva, bolniki naj se takoj spravijo v bolnišnico, zlasti pa je treba paziti, da mrhovina po vaseh in okoli mesta ne kuži zraka.

Tedaj pa je vzel sodnik pisarju list iz rok ter je rekel: »Tretjo točko berem sam. Luč!« Postajalo je vedno bolj temno in so že primigljale prve zvezdice nad prestrašeno mesto.

Baklja je zaplamtela in je obsevala blede, ponosni in odločni obraz sodnikov, ki ga je okrožala smolnato črna brada, ter dragoceni prstan, ki se je zeleno blisketal na

njegovi roki. Zašel je brati z mogočnim, odločnim glasom: »Največja nevarnost v smrtnih časih pa je, če se zbira mnogo ljudi na enem kraju, kar se godi ob državnih zborih, v taboriščih, ob katoliških svetih letih, katoliških procesijah. Na takih zbirališčih se hitro širijo in odvajajo kužne kali, kakor železo hitro odvajajo strelo.«

Iz daljave sem prihaja hrum in brušč, vpitje in živketanje orožja. Iz soteske prihajata na konjih dva moža: Henrik, mestni tajnik ter stotnik Gifin. Za njima korakajo oboroženi možje, v krvavem siru bakelj se lesketajo meči, se svetijo puške. Ravno prav so prišli in so se postavili na trgu; ljudstvo se je preplašeno razpršilo.

Hendel je zavpil:

»Štajerci, ne bojte se Štajercev! To so vendar naši hrabri strelci, ki sem jih poklical v varstvo Štajra!«

Jezdeca sta razjahala konje. Mladi Hendel je rekel: »Vse je opravljeno, kakor si mi naročil: tu je stotnik Gifin, tam dve mestni kompaniji in ena iz Ensдорfa, jutri spravimo te Štajerdorfe na noge.«

»Dobro!« je rekel sodnik Hendel in je segel sinu v roko. »Naj se postavijo strelci v polukrogu okoli nas!«

Zgodilo se je.

»Ti se postavi na mojo desno, Gifin pa na levo, da vidijo, da izpeljem postavo s silo orožja.«

»Tako. Sedaj naj trobentači zatrobijo štajersko koračnico!«

Divje so zabučale trobente do neba, kakor bi donele trobente spodnega dneva. Nato je zavladala mrtvaška tišina.

Z mogočnim glasom je bral sodnik, čegar glavo, roke in list je obseval soj bakelj:

»V nevarnosti kuge je prepovedano zbiranje ljudi — nad dvajset oseb, izvzeto je vojaštvo in mestni svet. Najstrožje so prepovedane takozvane katoliške teoforične, ali — takor pravijo — zakramentalne procesije v mestu in okoli mesta, bodisi o Veliki noči ali aa Telovo. Prepovedane so vse zasebne procesije, vsi obhodi na takozvana božja pola v okolici, vsi obhodi in skupne pobožnosti bratovščin, prepovedano za vse: duhovne in posvetne ljudi, za revne in bogate.«

V množici, ki je doslej nemo stala, se tuje plaho mrmanje. »Za Boga svetega, vse prepovedano!« Sliši se zamolkeli klic: »Tega nam ne more nihče prepovedati!« Hendel je očmi bliskal na mrmarjoče in je z železnim glasom rekel:

»Kdor prelomi to postavo v tej najvažnejši točki, kdor stori, kar smo prepovedali, ja zadene kazen kakor najgršega hudodelnika, zakaj premišljeno, a hudobno voljo prežaja smrti celo mesto. Kdor si drzne voditi procesijo, se bo v železju, pri vodi in suhem kruhu pokoril v ječi, kolikor časa se nani bo adelo primerno, potem ga bomo s sramoto izgnali iz naše dežele.«

Kdor zaveja ljudi k prepovedani procesiji, bo v zavezu stal na samopremnem odru pri celega Štajra, kar se sicer primeri le vlačugam in tatovom. Drugi pa, ki gredo za procesijo, bodo, kakor bodo okolščine, plačali kazni od enega do dvajset srebrenih goldinarjev. Če bi pa taka procesija zatrosila samo en slučaj kuge, bo vodnik procesije obeten — zanj ne bo nobene milosti. To je postava od te ure naprej. — Če je ostra, je zato, da ne pomrjete vsi od prvega do zadnjega.«

Hendel je prenehal, ljudstvo je obmolknilo in mrmanje je zastalo. Kakor svinco je legel na vse ustnice strah nad to, doslej se nezasišano strogostjo sodnikovo. Iz vseh prsi, iz vseh src je puhtela prošnja: »Sveti Bog, močni Bog, ki stanuješ v nebesih, reši nas!« Pa kaj se hoče: treba je ubogati, saj je vse samo zato, da vsi ne pomrjemo.

Ne daleč proč v ozki farovski ulici je v lami stal menih s prekrižanimi rokami in je polglasno govoril sam pri sebi: »Mislite namel Kadar bo vrjel krinko raz sebe, kadar napoči veliko preganjanje — mislite namel!« Bil je Albert. Z grenko žalostjo se je spomnil umirajočega očeta; o blagor mrtvim, ki alio udekalci tega dnevali Glej, Antikrist je bil Glej njegovo kraljestvo! Kako dolgo je

od tega, ko je ta človek, ta hudobni mož rekel: Življenje je sveto. Tam na Štajnfeldu, kjer stoje vislice, rastejo trobentice in vijolice; kar je Hendel sodnik, še ni prelil kapljice hudodelniške krvi. Hudodelcem, ki so zaslužili smrt, poudarja življenje; nad nedolžnimi meščani pa, ki se drznejo za časa poskušnje katoliške moliti, brusi meč. Antikrist! Antikrist! Da, le zagrinjaj svoje morilno povelje v sladke besede, toliko sramotnejše je! Le slikaj kugo v satansko strašnih barvah, da boš toliko laže na temnem držal preplašene ljudi — gorje, jih že držal Človek bi se zjokal, ko zre to ubogo, prestrašeno ljudstvo, ki si ne ve pomoči... Pa čuj, v tretji zagromi njegov mogočni glas, kakor glas zveri, ki je ni bilo, ki bo, ki se dviga iz brezdnega... o znamenje Sinu človekovega, prikaži se! Toda nebo ostane mirno in jasno, žalostno se tresejo zvezde, kakor ognjene angelske solze.

»Slednjič vam naznanjam še to-le: Nič manj nevarno, kakor zbiranje ljudi je pokopavanje mrtličev v grobnicah, ki so plitve, se slabo zapirajo, ali so sicer poškodovane.

V tem oziru je silno nevarna farna cerkev, ki je, odkar so jo izrgali nam, vsa zanemarjena in ima vse polno na pol odprtih in razpokanih grobnic. Ni časa sedaj, vse to temeljito popraviti, zato soglasno z vsemi svetovalci razen enega, razglašam: Od jutri naprej ne sme nihče več stopiti v katoliško farno cerkev ne duhovnik, ne ljudstvo. Jutri bo ob šesti uri zjutraj uradno zaprta in ključ spravim jaz.

Kdor si drzne vdreti v cerkev, potem ko bo zaprta, izgubi vse svoje premoženje, s sramoto bo izgnan iz mesta. Kdor prinese kugo iz preperelih grobnic, naj umrje na vislicah — zanj ne poznam nobene milosti. Kdor mojim zapovedim kljubuje in ljudi zoper mene hujska, ga sme vsakdo ubiti z orožjem. To je, Štajerci, nova kužna postava, dana v sušču leta 1615. V veljavi ostane, dokler jaz hočem.«

Pri zadnjih besedah te grozne postave je v ljudstvo zagromelo, kakor bi bobnelo za gorami.

»Prav dobro,« je rekel smeje se Hendelov sin in se je oziral okoli s pogledi, iz katerih je bliskala smrt. Res, imeniten je ta razglas, ki žari od ognja, se cedi od krvi, res imeniten; kakor le zine zoper njega papeška sodrga, potem, oče, poklič me, — jaz bom branil postavo.

Res, sedaj se ne upira nihče od te papeške zalege. Čez trg valuje glasno, žalostno vzdihovanje: »O gorje, naše cerkve, naše cerkve! Kje naj molimo za tega strašnega časa smrti. Gospod, gospod, v vsem vam bomo pokorni, pa izkažite nam milost, ne vzemite nam naše edine cerkve!«

Neki mož je stopil k nerazsvetljenemu oknu in je zaklical proti mestni hiši:

»Kaj takega si upate? Tega ne prenese-mo, še je veličanstvo na Dunaju!«

Hendel je zavpil proti oknu: »Gospod Pravnik, ste li zopet v Štajru? Le brusite na Dunaju svoj jezik, kolikor hočete, slobodno vam! Mož se je hitro odmaknil od okna, kakor da bi mu bilo žal, da ga je spoznal.

Z gore doli je počasnih, težkih korakov prikorakal drug mož, ki je ves upognjen od težkih skrbi — pater Albert. Grede je jokajočim otrokom božal glavičice; tuintam se je koprneče ozrl naokoli, kakor bi pričakoval znamenja na nebu.

»Gospod Hendel,« je zavpil na glas, ko je stal že skoraj tik pred sodnikom. »Pravite, da skrbite za Štajer, za mesto — bivajo li v mestu samo telesa? Kdo vam daje pravice, da kratite dušam kruha in jih obsojate, da počasi shirajo. Verujete li v Boga, ali ne? Če verujete, kako se drznete nam prepovedati molitve in nam zapirate hišo božjo, v kateri se sam Bog blizu svojemu ljudstvu?«

»Vam ni všeč moja postava, gospod Albert, kaj?« je vprašal Hendel, v soju bakelj je zaničljivo zrl na duhovnika.

Satan se smeje, ker se jokajo angeli. »Napravite boljšo po zapovedih vaše cerkve, ki rešuje duše, ko so strohnela telesa. Pa že vem, kaj te grize — lece nimaš

več, in ne ostane ti drugega, kakor da pridiguješ volkovom in ribam, kakor je delal tvoj božji Anton.«

»Gospod!« je vzkliznil Albert z glasom, ki mu je pojmal vsled bolečine in se tresel od jeze. »To veste, da ne govorim zaradi sebe. Naj pridiguje, kdor boče. Sicer so pa volkovi boljši kakor kamenita srca, ki ne poznajo usmiljenja. Toda, gospod, pogledite vendar to ubogo ljudstvo, pogledite te solzel Gospod, k nebu bodo vpile zoper vas! Kdor jemlje kruh vdovam in sirotam, se krvavo pregreši, kdor jim jemlje dušni kruh, je od Boga preklet!«

(Dalje.)

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 3 1/2 % brez kaknega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Pristavnik (majer) za večje posestvo na Gorenjskem se sprejme takoj. Vešč mora biti vseh domačih del tako pri živini kakor na polju. Žena mora provzeti gospodinjstvo za služinčad. Prednost ima družina z več delavnimi močmi. Ponudbe z navedbo starosti in številom družinskih članov pod šifro „Takoj št. 415“ na upravnništvo lista.

Sveže baterije

ima v zalogi

F. K. KAISER, puškar, Šelenburgova ulica št. 6.

VAJENEC

iz poštene hiše, ki bi imel veselje do učenja in je zdrav in marljiv, se sprejme takoj v pouk. AVGUST ČERNE, mizar, Zgornja Slika št. 54.

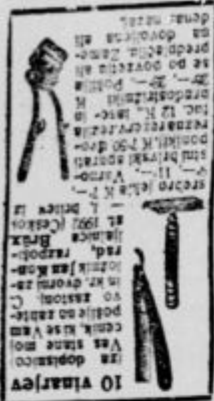
Avtomatična past

za podgane K 7-50, za miši, K 8-50, love hroščev nadstrela do 40 litrov v eni noči, ne zapnete nikake sledi in se same sone nastavijo. — Past za ščurke „Rapid“ vjezme na tisoče ščurkov v eni noči, po K 8-50. Izborno delujoči lovilec za muhe „Mova“ komad K 8-20. Povsod najboljši uspehi. Mnoge zahvalnice. Pošljite se po povzetek. Poštnina K 1-20. Izvozna tržnica TIL TIL, Dunaj III 9, Neutorgasse 11.

VAJENCA

za krojaški obrt sprejme : IVAN KREČ, : Ljubljana, Dunajska cesta št. 5, dvorišče 11.

Le 3 K 60 h stane pri nas mali lok, aparat „Omega“, vel. slike 4x6 kompl. s malo opremo — natanč. naved. za začetnike. Aparat „Perfekt“, oblika 4 1/2 x 6 s mornim steklom, dvojno zasvetlo, dober objektiv in malo opremo ter navedenim za začetnike le K 10-—. Zakupna kamera „Gertrud“ vel. 9x13; finaliziritev s vsem potrebnim opremljena za razne lege, prima akromat. leča, kompl. s korinasto zasvetlo in navodilom dokler v zalogi, le K 8-—. Zakupna omara za sport s ploščo in filmo, črna oblika vel. 4 1/2 x 6 le K 7-—. vel. 4x6 le K 8-—. Pošljite po povzetek. Poštnina K 1-40. Export „Perfekt“, Dunaj VII, Neutorgasse 11/12.

Brema za britje najboljša kakovost rablja-va brez vode. 1 porcelanast lonček 6 K, 1 ducat 69 L.

Milo za britje pristno, najboljšo vrsto, 1 kos 3 K, 1 tacet 30 K. — Pošilja se proti napravljenosti denarja M. Jänker, eksportna trgovina, Zagreb 1, Petrinjska 3 III, Hrv.

Pristno TOILETNO MILO fino dišeče komad 100 gr 3 kosi K 15—, 12 kos. K 48—, 24 kos. K 92—

Pristno dišeča **PRALNO MILO** za kg K 22—, pri večjem naročilu popust. Pošilja proti preplačilu M. Jänker, izvozna trgovina Zagreb 1, Petrinjska 3 — Hrvatsko.

Popolno belo platno

morete dobiti z uporabo našega izbornega luča **PRASEK ZA PLATNO**. Velik prihranek in malo truda pri pranju. 1 ravni 150 gramov K 1—, 250 gramov K 1-50, 450 gramov K 2-50.

Najboljše za domačarstvo 10 zavojev! Pri naročilu 5 kg popusti! Razpošilja se po povzetju. Prodajalci določijo popust. Zagreb 1, Petrinjska 3. Zavod za izvoz M. Jänker, 3 III. Telefon 23-27.

309(10) Ako rabite vrtna ali poljska **semena**, Trgovina s semeni pišite po cenovnik. **SEVER & COMP., LJUBLJANA**

„SODA“

za pranje in kuhanje mila se dobi en poštni zavitek (3 kilogramov) s poštovno vred za K 22—. Razpošilja na vse strani Karol Leibner, Celje 185 (3)

Zobotrebce

okroglo rezane, potem ploščnato rezane (fino brušene) kupuje po najboljši ceni tvrdka Ant. Krissner, Ljubljana, Mestni trg. 271 (10)

Kdor si hoče nabaviti dobro in trpežno **miatilnico** za ročni in vrtilni pogon, dalje tiskalnice za sadje in grozdje, milne za grozdje, decimalne tehtnice, kotle za žganjekubo, klinje za slamo-raznice, ročne mlince za mletje moke, itd., naj si ogleda mojo zalogo, dokler so imenovani stroji v zalogi na razpologo. Drugi poljedelski stroji se pa lahko naročajo pri Franc Hitti v Ljubljani, Martinova cesta št. 2. Največja zaloga poljedelskih strojev v Jugoslaviji.

„Jugo“ milo za pranje

zoboljšana vrsta, bela, v kosih po četiri kilograma, 1 zaboj 25 kg (t. j. 100 komadov) 110 K franko zaboj iz Zagreba. S pošto 4 kg neto 23 kros franko. Pošilja po povzetju zavod za eksport

M. Jänker, Zagreb št. 1, Petrinjska 3. Z naročilom se prosil poslati tudi polovico vnosa.

2 vajenca za kovaško obrt sprejme takoj

Valentin Urbančič, kovaški mojster, Ljubljana, Poljanska cesta 69.

Skuto - sir

kupuje v vsaki množini ter sprejema ponudbe z navedbo cene ter množine

František Rohlena, sirarna

Ichnédi, p. Kerhartice, Čechy.

Izdaja konzorcij „Domoljub“.

Ženitna ponudba

Posestniški sin na najboljšem glasu, prijetne zunanosti vaje tudi kupčije; premožen, izobražen, zeli spoznati dekle: posestnico kmetije, trgovine, gostilne ali kakega podjetja. Gospice ali vdova brez otrok, ki se mislijo v kratkem poročiti naj pošljejo ponudbe, če morejo s sliko, na upravo „Domoljuba“ pod št. 149. Tajnost pod častno besedo zagarantirano. 149 (3)

Usnjene čevlje

po novih cenah v vseh oblikah in velikostih zopet razpošilja **ČEVJARSKA ZADRUGA** Miren, začasno Vrbovec, pošta Mozarje. — Zahtevajte cenik! 5434

Uspeh zagotovljen.

Zoper izpadanje las

uporabljajte le svetovnoznano brezovno mazilo **HAAROLOID** ki deluje hitro in gotovo. Najboljše mazilo za las, ki je od zdravnikov toplo priporočeno in 100 krat preizkušeno.

Stroški za poštno poselje. Pošila po povzetju brez navedbe vnosa. Parfumerija „Zum Lloydhof“ Dunaj II, 5 Fraterstrasse 13 — I

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. zakonito zagarantirano „Skaboform“ mazilo. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 4— veliki K 6— porcija za rodbino K 15—. Zaloga za Ljubljano in okolice: Leksarna pri zlatem jelenu, Ljubljana, Marijin trg. 1530

Poslajte na varstveno znamko „Skaboform“!

164 (15)

Kuverte s firmo, pisma, račune itd.

Izvršuje natančno po naročilu

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Št. 60. AKORDION v najboljši izpeljavi, cene se nahajajo po sliki. Zahtevajte veliki cenik s vsaj tega 1000 slikami brezplačno.

E. Luna, Maribor št. 73.

POZOR!

A, samo tako dolgo, kakor je blago v zalogi! Zimske blago, kakor n. pr.: moške nogavice, zapeljivke, zimske čepice, pase (Leibbinder), ženski jopiči in volneni otroški jopiči so s posebnim nižjem cenam za oddati.

Eksportna hiša „Luna“, Maribor št. 73.

Mishi - podgane stenice - ščurki

in vas golazna mora poginiti ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 5—, za podgane in miši K 5—, za ščurke K 5—, tinktura za stenice K 2—; posebna močna tinktura za stenice K 5—; uničevalec moljev K 2—; prašek proti mrčesu 2 in 4 K; tinktura proti ušem pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini 2 K; prašek za uši v obliki in perile K 2—; tinktura za bolbo pri psih K 150; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) K 3—. — Pošila po povzetju Zavod za eksport

M. Jänker, Zagreb 1, Petrinjska ulica 3.

Največja izbera ur, zlatnine, srebrnine

H. SUTTNER

samo v Ljubljani št. 1